УДК 78.01(477)

Бурміцька Людмила Франківна
заслужений діяч мистецтв України

ОСОБЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО НАУКОВОГО ІНТЕРЕСУ ДО ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА

У статті проаналізовано актуальні напрями вітчизняних наукових досліджень щодо вокального виконавства. Велику увагу приділено дисертаційним дослідженням останніх десятиліть. Наголошується на необхідності вивчення естрадного співу як актуального напряму сучасних виконавсько-творчих пошуків.

Ключові слова: *мистецтвознавство, музичне виконавство, вокальне виконавство, інструментальне виконавство, естрадне виконавство.*

Поняття музичного виконавства, як відомо, включає в себе широкий спектр підкатегорій, які, власне, і формують його розгалужену структуру, зокрема: інструментальне виконавство на різних музичних інструментах – сольно чи в складі ансамблю; вокальне мистецтво (спів), представлене сольним, ансамблевим та хоровим виконанням, "а капело" або у музичному супроводі; вокально-інструментальне виконавство, а також різні види, стилі, форми і жанри тощо. Останні репрезентують різні інструментальні та вокальні школи. Тому серед сучасних наукових досліджень можна відшукати і ті, які присвячені аналізу виконавства на різних музичних інструментах, і ті, які репрезентують різні жанри пісенного виконавства, а також дослідження, присвячені вивченню співу та інструментального виконавства, зокрема в естрадному жанрі, тощо.

"…музичне виконавство – єдиний засіб, за допомогою якого музика матеріалізується в об'єктивній (звуковій) реальності, виявляється в усій своїй видовій, стилістичній і жанровій різноманітності, стає об'єктом сприймання і почуттєво-емоційного переживання і виконує притаманні їй соціальні функції (…) їй належить особливе місце у становленні й розвитку музичної культури, у функціонуванні музики в суспільстві як художнього явища" [4, 3], – зазначає українська дослідниця Н. Жайворонок.

Мабуть, усвідомлюючи важливу роль музичного виконавства для формування художньої культури та духовних пріоритетів, зокрема національних, у перше десятиліття XXI століття в українському мистецтвознавстві суттєво збільшилася кількість грунтовних наукових досліджень (зокрема представлених дисертаційними розвідками), присвячених різним аспектам музичного виконавства. Тому для продовження наукових пошуків у даному напрямі варто насамперед проаналізувати існуюче вітчизняне теоретико-методологічне підґрунтя, представлене широким спектром наукових пошуків – від наукових статей, монографій до кандидатських і докторських дисертаційних робіт – що, у свою чергу, дасть можливість окреслити коло раніше не охоплених дослідницькою увагою (або охоплених частково) аспектів, напрямів, жанрових особливостей та практичних проблем музичного виконавства тощо. Власне, все зазначене вище і актуалізує наше дослідження, мета якого – відшукати і проаналізувати вітчизняну джерельну базу за темою дослідження, представлену дисертаційними роботами, з акцентуацією уваги на вивченні українськими дослідниками вокально-пісенного виконавства, а також докласти зусиль з ціллю окреслити перспективи подальших наукових пошуків у даному напрямі.

Різноаспектне теоретичне вивчення музичного виконавства перебуває на перетині мистецтвознавчого, культурологічного, фольклорного, педагогічного та інших напрямів наукового студіювання. Відповідно, його вивчали представники різних галузей гуманітаристики, у працях яких проаналізовано і основні напрями становлення різних виконавських шкіл, і творчий спадок колективів та окремих виконавців, і різноманітні традиційні та новітні виконавські вокальні та інструментальні технології.

Тут насамперед варто згадати праці відомих дослідників, які представляють найбільш вагомі наукові здобутки української науки кінця XX – початку XXI століття, зокрема: В. Рожка "Історія

© Бурміцька Л. Ф., 2014

українського диригентського виконавства: творчість Стефана Турчака" (2013 р.); В. Белікової: "Музичне виконавство як вид художньо-творчої діяльності" (дисертаційне дослідження 1991 р.), "Творча діяльність видатних музикантів України другої половини ХХ ст." (1995 р.); В. Антонюк "Традиції української вокальної школи. Микола Кондратюк (1998 р.), "Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект (1999 р.); Н. Гребенюк "Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти" (1999 р.); І. Лисенка "Словник співаків України" (1997 р.); О. Бодіної "Творча природа музичного виконавства" (1975 р.), І. Андрієвського "Виконавські засоби музичної виразності як інтонаційна система в сучасній скрипічній музиці" (1990 р.); Н. Александрової "Основні типи музичного інтонування в українській камерній музиці 70-80-х років (1987 р.); Б. Яремка "Роль виконавства у формуванні музичної традиції (на матеріалі української сопілкової музики Прикарпаття) (1994 р.); С. Грици "Трансмісія фольклорної традиції: Етномузикологічні розвідки" (2002 р.). Н. Кашкадамової "Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавікорд, клавесин, фортепіано) XIV-XVIII ст." (1998 р.); Ю. Глущенка "Імпровізація як категорія музичного виконавства" (1990 р.) та багатьох інших авторів монографічних досліджень.

Проте на окрему увагу, на нашу думку, заслуговує ретроспективний огляд відповідних вітчизняних досліджень, представлених авторефератами дисертацій, захищених вже у ХХІ столітті (2000-2013 рр.), які вдалося відшукати на офіційному сайті Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.

Умовно всі дослідження можна розподілити за окремими блоками. Узагальнюючою працею щодо музичного виконавства як такого є дисертаційне дослідження Н. Жайворонок "Музичне виконавство як феномен музичної культури" (2006 р.) [4], в якому автор не лише розкриває сутність, соціальну та культуротворчу природу музичного виконавства, основні напрями та тенденції його розвитку тощо, а й досліджує ступінь наукового пояснення даного феномена в межах і вітчизняної, і зарубіжної наукової рефлексії.

Відтак, до першого блоку віднесемо дослідження інструментального виконавства, представлені працями, які відображають останнє в різних його формах, школах, напрямах, а також специфіку відтворення різних прийомів гри на інструментах тощо. Це такі дисертаційні роботи: Л. Мандзюк "Ансамблево-виконавська творчість бандуриста: мистецтвознавчий та психолого-педагогічний аспекти" (2007 р.), М. Булда "Естрадно-джазова музика в акордеонно-баянному мистецтві України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: композиторська творчість і виконавство" (2007 р.), Д. Кужелев "Художні тенденції розвитку академічного баянного виконавства у другій половині ХХ ст.", О. Вар'янко О. "Європейська соната для труби: історія, теорія, виконавство" (2009 р.), В. Посвалюк "Київська школа виконавства на трубі: історичні та методичні аспекти" (2001 р.), Н. Дика "Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960-1980 рр.)" (2001 р.), Т. Баран "Концертні цимбали: історико-теоретичний та методологічно-виконавський підходи" (2003 р.), П. Дрозда "Феномен колективного народно-інструментального музикування західноукраїнського регіону" (2010 р.), Л. Касьяненко "Виконавська інтерпретація фактури прелюдій Ф.Шопена" (2001 р.), В. Авілов "Саксофон в контексті музично-виконавської традиції ХІХ – ХХ століть: до проблеми інструментально-виконавського стильового моделювання (2012 р.), М. Хай "Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція)" (2008 р.), Дорохін "Принципи та фактори артикуляції у виконанні на баяні" (2010 р.), Ж. Дедусенко "Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції" (2002 р.) та ін.

Водночас, оскільки нас більше цікавить вокальне виконавство, зупинимося більш ґрунтовно на другому (умовному) блоці дисертацій – присвячених цьому виду виконавства, аналіз яких і визначений основною метою нашої розвідки.

Вокальне виконавство (спів) як творчість є одним з найдавніших різновидів музичного виконавства. Це майстерна голосова передача змісту музики за допомогою артикуляційно-голосового апарату людини. До специфічних особливостей вокально-виконавської діяльності українська дослідниця Н. Гребенюк відносить : особливу мову, що має свої закономірності існування й розвитку; особливий спосіб узагальнення (загальний інтерпретаторський план вокального твору будується через індивідуально-особистісне відчуття співака); використання "вокально-художньої уяви", спочатку у формуванні вокально-технічних навичок, а згодом і у вокально-виконавських; якісне визначення форми твору в усіх проявах (це стосується і якості музичної форми, і якості подачі твору – концерту-лекції, спектаклю чи сольної програми) [2, 11].

Першим у нашому огляді вагомим науковим доробком є докторська дисертація цитованого вище автора Н. Гребенюк "Вокально-виконавська творчість" (2000 р.) [2]. В ній дослідниця аналізує психолого-педагогічні та мистецтвознавчі аспекти вокально-виконавської творчості співака. Велику увагу в роботі також приділено основним аспектам професійної підготовки майбутніх вокалістів.

Праця Н. Дрожжиної "Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради" (2008 р.) [3] присвячена історії, теорії та практиці естрадного вокального виконавства як специфічній та найбільш актуальній, на наше переконання, формі сучасного музичного мистецтва не лише ХХ, а й майбутніх століть.

У дослідженні К. Черемського "Генеза і розвиток традиційних форм українського співоцтва" (2005 р.) [11] на основі маловідомих джерел системно проаналізовано феномен традиційного українського співоцтва у контексті світової культури з аналізом вітчизняняної специфіки, яка проявлятиметься і в майбутньому.

Українська дослідниця А. Кулієва у дисертації "Вокальні національні традиції та проблема перехідних тонів" (2001 р.) [7] аналізує взаємодію національних вокальних шкіл щодо формування методу педагогічної та творчої діяльності вокалістів та педагогів одеської школи, а також узагальнює висновки щодо виявлення вокальної драматургії функціональної змінності регістрів співацького голосу.

Дисертаційне дослідження О. Філатової "Жанровий генезис виконавського діалогу в музиці (на матеріалі камерно-вокальної творчості)" [10] (2005 р.). присвячене виконавському діалогу та стилістиці в музиці у взаємозв'язку з проблемою музичного жанру.

Характерною тенденцією останніх років є зростання інтересу вітчизняних науковців до регіональних досліджень музичного виконавства, що репрезентовано наступними працями.

Так, О. Миронова у дисертаційній роботі "Музичне життя в політкультурному середовищі м. Стрия та регіону Стрийщини (друга половина XIX століття – 1939 р.)" (2007 р.) [8] досліджує регіональну музичну культури поліетнічного середовища м. Стрия та Стрийщини. Автор аналізує і композиторську, і виконавську творчість відомих на Галичині музикантів-інструменталістів і співаків, хорових об'єднань, музично-освітніх інституцій тощо.

У дослідженні О. Якимчук "Становлення музичного життя Луганщини першої половини ХХ століття: виконавство, театрально-концертна діяльність, педагогічні школи" (2010 р.) [12] на основі залучення невідомих архівних матеріалів проаналізовано музичне життя Луганщини першої половини ХХ ст., зокрема в аспекті просвітницької та концертної діяльності професійних і самодіяльних колективів, а також різноманітних культурно-освітніх установ і організацій.

У дослідженні Ж. Зваричук "Богослужбове хорове виконавство Галичини XIX століття" (2009 р.) [5] розглянуто специфіку духовного хорового мистецтва краю та його зв'язок з фольклорними та давніми церковно-співочими традиціями, які побутували на українських теренах.

У праці дослідниці О. Попович "Українське музичне життя Перемишля (1919 – 1999)" (2003 р.) [9] на широкому масиві джерельного матеріалу охарактеризовано музичне життя українського населення Перемишля у 1919 – 1999 рр. в аспекті таких напрямів, як хорове й інструментальне виконавство, концертна діяльність тощо.

Дисертація П. Ковалика "Хорове виконавство як феномен творчої взаємодії (з досвіду Київської хорової школи)" (2002 р.) [6] присвячена хоровій спадщині українського виконавства у ХХ ст. Також у роботі визначено складові майстерності хорового виконавства представників Київської школи.

Дослідження І. Глібовицького "Музичне життя Буковини XIX – початку ХХ століття як прояв полікультурного середовища (2010 р.)" [1] присвячене регіональній музичній культурі Буковини XIX – початку ХХ ст. у контексті взаємодії різних національних традицій.

І. Ярошенко у дисертаційній роботі "Музично-просвітницька діяльність А.Кушніренка в контексті розвитку професійно-хорового виконавства на Буковині" (2005 р.) [13] розглядає етапи розвитку професійного хорового виконавства на Буковині на прикладі творчості А. Кушніренка, С. Воробкевича П. Бажанського, Є. Мандичевського, Ч. Порумбеска.

Проведений нами аналіз дає змогу зробити такі висновки.

По-перше, серед мистецтвознавчих дисертаційних досліджень (спеціальність: 26.00.01 – теорія та історія культури та 26.00.03 – музичне мистецтво (попередній шифр спеціальності починався на 17)), присвячених різним аспектам музичного виконавства, можна констатувати досить незначну кількість досліджень, присвячених власне вокальному виконавству як предмету мистецтвознавчих досліджень.

По-друге, можна спостерігати відносну стагнацію наукового інтересу до вокального виконавства, про що свідчить відсутність (відносна) досліджень у останні роки. Нам вдалося відшукати лише дослідження М. Якимчука та Ж. Зваричук, датовані, відповідно, 2010 р. та 2009 р.

По-третє, в українській мистецтвознавчій науці відверто бракує ґрунтовних досліджень, присвячених естрадному виконавству: і інструментальному, і вокальному, і вокально-інструментальному. Проте вокальне естрадне виконавство сьогодні можна вважати чи не найбільш популярним та таким, що динамічно розвивається. Неповторна багатоманітність, стилістика та поетичність, на нашу думку,

і в майбутньому визначатимуть його актуальність у формуванні художніх смаків та пріоритетів споживачів культурних продуктів, що зумовлено, зокрема, його підвищеною творчою рефлексією на таке явище в сучасній культурі, як масовість. Крім того, на особливу увагу заслуговує вивчення творчості сучасних вітчизняних естрадних співаків та колективів. Так, на думку дослідників естрадного виконавства, зокрема Н. Дрожжиної, це дасть змогу сформувати теоретико-методологічне підґрунтя для розробки теорії естрадного співу, а також практики вокальної педагогіки, спрямованої на оптимізацію та вдосконалення підготовки професіональних вокалістів-естрадників [3, 15]. Останнє зауваження найбільш актуальне для сучасного стану естради в нашій країни, яка потерпає під натиском зарубіжних виконавців, зокрема російських.

Відтак сучасне вокальне виконавське мистецтво у системі естради, зокрема національної, можна вважати одним з перспективних напрямів подальших вітчизняних мистецтвознавчих досліджень.

Література

1. Глібовицький І.С. Музичне життя Буковини XIX – початку XX століття як прояв полікультурного середовища: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 26.00.01 / І.С. Глібовицький ; Львів. нац. муз. акад. ім. М.В.Лисенка. – Івано-Франківськ, 2010. – 20 с.

2. Гребенюк Н.Є. Вокально-виконавська творчість: автореф. дис... д-ра мистецтвознавства: 17.00.03 / Гребенюк Н. Є. ; Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського. – К., 2000. – 39 с.

3. Дрожжина Н. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Н. В. Дрожжина ; Харківський держ. ун-т мистецтв ім. І.П.Котляревського. – Х., 2008. – 16 с.

4. Жайворонок Н.Б. Музичне виконавство як феномен музичної культури: Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01 / Н.Б. Жайворонок ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К., 2006. – 19 с. – укр.

5. Зваричук Ж.Й. Богослужбове хорове виконавство Галичини XIX століття: автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / Ж.Й. Зваричук ; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України. – К., 2009. – 19 с.

6. Ковалик П. А. Хорове виконавство як феномен творчої взаємодії (з досвіду Київської хорової школи): Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / П.А. Ковалик ; Нац. муз. акад. України ім. П.І.Чайковського. – К., 2002. – 18 с.

7. Кулієва А.Я. Вокальні національні традиції та проблема перехідних тонів: автореф. дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Кулієва А. Я.; Національна музична академія України ім. П.І.Чайковського. – К., 2001. – 19 с.

8. Миронова О.М. Музичне життя в політкультурному середовищі м.Стрия та регіону Стрийщини (друга половина XIX століття – 1939 р.): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01 / О.М. Миронова ; Львів. нац. муз. акад. ім. М.В.Лисенка. – Л., 2007. – 16 с.

9. Попович О. П. Українське музичне життя Перемишля (1919 – 1999): Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.03 / О.П. Попович ; НАН України. Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. – К., 2003. – 17 с.

10. Филатова О.А. Жанровый генезис исполнительского диалога в музыке (на материале камерно-вокального творчества): дис... канд. искусствоведения: 17.00.03 / ФилатоваО.А.; Одесская гос. музыкальная академия им. А.В.Неждановой. – О., 2005. – 214 с.

11. Черемський К.П. Генеза і розвиток традиційних форм українського співоцтва: дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Черемський К. П.; Харківська держ. академія культури. – Х., 2005. – 296 арк.

12. Якимчук О.М. Становлення музичного життя Луганщини першої половини XX століття: виконавство, театрально-концертна діяльність, педагогічні школи: автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.03 / О. М. Якимчук ; Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Х., 2010. – 19 с.

13. Ярошенко І.В. Музично-просвітницька діяльність А.Кушніренка в контексті розвитку професійно-хорового виконавства на Буковині: Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01 / І.В. Ярошенко ; Держ. акад. керів. кадрів культури і мистец. – К., 2005. – 20 с.

References

1. Hlibovytskyi I.S. Muzychne zhyttia Bukovyny XIX – pochatku XX stolittia yak proiav polikulturnoho seredovyshcha: avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznav.: 26.00.01 / I.S. Hlibovytskyi ; Lviv. nats. muz. akad. im. M.V.Lysenka. – Ivano-Frankivsk, 2010. – 20 s.

2. Hrebeniuk N.Ye. Vokalno-vykonavska tvorchist: avtoref. dys... d-ra mystetstvoznavstva: 17.00.03 / Hrebeniuk N. Ye. ; Natsionalna muzychna akademiia Ukrainy im. P.I.Chaikovskoho. – K., 2000. – 39 s.

3. Drozhzhyna N. Vokalne vykonavstvo v systemi muzychnoho mystetstva estrady: avtoref. dys... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.03 / N. V. Drozhzhyna ; Kharkivskyi derzh. un-t mystetstv im. I.P.Kotliarevskoho. – Kh., 2008. – 16 s.

4. Zhaivoronok N.B. Muzychne vykonavstvo yak fenomen muzychnoi kultury: Avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.01 / N.B. Zhaivoronok ; Kyiv. nats. un-t kultury i mystetstv. – K., 2006. – 19 s. – ukp.

5. Zvarychuk Zh.Y. Bohosluzhbove khorove vykonavstvo Halychyny KhIKh stolittia: avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.03 / Zh.Y. Zvarychuk ; In-t mystetstvoznav., folklorystyky ta etnolohii im. M.T.Rylskoho NAN Ukrainy. – K., 2009. – 19 s.

6. Kovalyk P. A. Khorove vykonavstvo yak fenomen tvorchoi vzaiemodii (z dosvidu Kyivskoi khorovoi shkoly): Avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.03 / P.A. Kovalyk ; Nats. muz. akad. Ukrainy im. P.I.Chaikovskoho. – K., 2002. – 18 s.

7. Kuliieva A.Ya. Vokalni natsionalni tradytsii ta problema perekhidnykh toniv: avtoref. dys... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.03 / Kuliieva A. Ya.; Natsionalna muzychna akademiia Ukrainy im. P.I.Chaikovskoho. – K., 2001. – 19 s.

8. Myronova O.M. Muzychne zhyttia v politkulturnomu seredovyshchi m.Stryia ta rehionu Stryishchyny (druha polovyna XIX stolittia – 1939 r.): avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.01 / O.M. Myronova ; Lviv. nats. muz. akad. im. M.V.Lysenka. – L., 2007. – 16 s.

9. Popovych O. P. Ukrainske muzychne zhyttia Peremyshlia (1919 – 1999): Avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.03 / O.P. Popovych ; NAN Ukrainy. In-t mystetstvoznav., folklorystyky ta etnolohii im. M.T.Rylskoho. – K., 2003. – 17 s.

10. Filatova O.A. Zhanrovyy genezis ispolnitel'skogo dialoga v muzyke (na materiale kamerno-vokal'nogo tvorchestva): dis... kand. iskusstvovedeniya: 17.00.03 / FilatovaO.A.; Odesskaya gos. muzykal'naya akademiya im. A.V.Nezhdanovoy. – O., 2005. – 214 s.

11. Cheremskyi K.P. Heneza i rozvytok tradytsiinykh form ukrainskoho spivotstva: dys... kand. mystetstvoznavstva: 17.00.01 / Cheremskyi K. P.; Kharkivska derzh. akademiia kultury. – Kh., 2005. – 296 ark.

12. Yakymchuk O.M. Stanovlennia muzychnoho zhyttia Luhanshchyny pershoi polovyny XX stolittia: vykonavstvo, teatralno-kontsertna diialnist, pedahohichni shkoly: avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznav. : 17.00.03 / O. M. Yakymchuk ; Khark. derzh. un-t mystetstv im. I. P. Kotliarevskoho. – Kh., 2010. – 19 s.

13. Yaroshenko I.V. Muzychno-prosvitnytska diialnist A.Kushnirenka v konteksti rozvytku profesiino-khorovoho vykonavstva na Bukovyni: Avtoref. dys... kand. mystetstvoznav.: 17.00.01 / I.V. Yaroshenko ; Derzh. akad. keriv. kadriv kultury i mystets. – K., 2005. – 20 s.

Бурмицкая Л. Ф. **Особенности отечественного научного интереса к вокальному исполнительству**

В статье проанализированы актуальные направления отечественных научных исследований вокального исполнительства. Большое внимание уделено диссертационным исследованиям последних десятилетий. Отмечается необходимость изучения эстрадного пения как актуального направления современных исполнительско-творческих поисков.

Ключевые слова: искусствоведение, музыкальное исполнительство, вокальное исполнительство, инструментальное исполнительство, эстрадное исполнительство.

Burmitska L. **Features of domestic scientific interest for vocal performing**

The article analyzes the general areas of national research vocal performance. Much attention is paid to the dissertation research of recent decades. The need for the study of contemporary pop songs like the direction of contemporary performing creative research.

The concept of musical performance is known to include a wide range of sub-categories, which form its branched structure, including: instrumental performance, vocal music (singing), presented in solo, ensemble and choral performance, vocal and instrumental performance, and various kinds form genres and more. Latest represent different vocal school. Therefore, among the modern scientific research can be found and those devoted to performance analysis of various musical instruments, and those that represent different genres of vocal performance and more.

Recognizing the important role of musical performance to create artistic culture and spiritual priorities , including national, in the first decade of the twenty-first century Ukrainian art criticism and a number of fundamental research (including theses submitted survey) on various aspects of musical performance. Therefore, the continuation of scientific research in this field should first of all analyze the domestic theoretical and methodological basis, the wide spectrum of scientific research – from research papers and monographs to doctoral theses – which, in turn, will determine the range previously covered by the research attention (or partially covered) aspects, trends, genre features practical problems of musical performance and more. Actually, all of the above and updated by our research, which – briefly analyze domestic source base on research presented thesis, accentuation of attention to the study of Ukrainian researchers vocal and vocal performance and outline prospects for further research in this area.

Riznoaspektne theoretical study of musical performance is at the intersection of art, cultural studies, folklore, teaching and other areas. Therefore, his studying humanities representatives of various sectors in the works are analyzed and the main directions of formation of various performing schools and the creative legacy groups and individual artists, and a variety of traditional and modern performing vocal and instrumental technology.

However, special attention, in our opinion, deserves a retrospective review of relevant national studies presented abstracts of theses defended in the 2000-2013 biennium, which could find on the official website of the National Library of Ukraine V. Vernadsky.

Conventionally, all research can be divided into separate blocks.

The first unit we assign instrumental performance studies presented works that reflect the latest in its various forms, schools, areas and specificity of different methods of playing the game on tools and more.

In the second block of the thesis devoted to the vocal performance, the analysis of which is the main purpose of our intelligence. Vocal performing (singing) as creativity is one of the oldest varieties of musical performance. This masterful voice transfer music content via articulatory – human vocal tract. The third unit – the thesis that explore regional specificity of musical performance. The analysis makes it possible to draw the following conclusions. First among art history dissertations (specialty 27.00.01 – theory and history of culture and 27.00.03 – Musical Art) on various aspects of musical performance, we can say quite a small amount of research devoted to the actual vocal performance.

Thirdly, the Ukrainian art- science frankly lacks substantial research devoted to pop performance: both instrumental and vocal, vocal and instrumental. However, vocal variety art performance today can be considered to be the most popular and one that is rapidly developing. The unique diversity, style and poetry in the future will determine its relevance in shaping the artistic tastes and priorities of consumers of cultural products, due to the particular creative reflection on the phenomenon in modern culture that mass. In addition, special attention should study the works of contemporary local pop singers and bands.

Thus contemporary vocal performing arts stage in the system, including national, can be considered one of the promising areas of national art history studies.

Key words: art, music performance, vocal performance, instrumental performance, pop performance.

УДК 008(477)

Вовкун Святослав Васильович
здобувач

ВНЕСОК П.О.КУЛІША У ДІЯЛЬНІСТЬ КИРИЛО-МЕФОДІЇВСЬКОГО ТОВАРИСТВА

У статті на основі документальних джерел розглянуто діяльність П.Куліша як члена Кирило-Мефодіївського товариства. Доведено, що він активно впливав на розробку ідейних засад його програмних документів, був одним з ідеологів кирило-мефодіївців, прагнув спрямувати діяльність організації на більш активну роботу на користь не тільки України, а й всього слов'янського світу.

Ключові слова: *Кирило-Мефодіївське товариство, українська прогресивна інтелігенція, скасування кріпосного права, проголошення республіки, громадське життя, освіта, політичний і культурний розвиток.*

Як відомо, Кирило-Мефодіївське товариство виникло 1846 р. [1, 3-4] Воно об'єднало українську прогресивну інтелігенцію (викладачів університетів, учителів, службовців та студентів), яка, творчо застосовуючи ідеї представників попередніх поколінь визвольного руху, в другій половині 40-х років XIX ст. висловила протест проти самодержавно-кріпосницької системи, національного гніту; висунула вимогу скасування кріпосного права, проголошення республіки, залучення народних мас до активного громадського життя, створення для всіх народів умов для вільного політичного і культурного розвитку. За короткий період існування Кирило-Мефодіївського товариства (січень 1846 р. – березень 1847р.) його учасниками були підготовлені й схвалені; "Статут слов'янського товариства св. Кирила і Мефодія", програма "Книги буття українського народу", звернення "Брати Українці!" та "Брати Великоросіяни і Поляки!". Крім того, членами Товариства було написано чимало історичних праць, публіцистичних та художніх творів, зібрано і частково опубліковано низку народних пісень, переказів, легенд, етнографічних описів тощо. Критикуючи самодержавство та його феодально-кріпосницьку систему, члени Товариства висловили низку думок з приводу заміни цього устрою новим суспільством, в якому знайшли б щастя слов'янські народи.

Свій політичний протест проти самодержавства та кріпосництва кирило-мефодіївці намагалися обґрунтувати історичними фактами, спертися на досвід минувшини, взяти з неї те, що прислужилося б їм у боротьбі проти існуючої пригноблюючої системи [2, 3]. Саме тому політичні документи та історичні праці кирило-мефодіївців мали не тільки цінне наукове значення, а й гостре політичне спрямування. Вони були серйозною ідеологічною зброєю у боротьбі проти реакційної історіографії. Дослідження питання про ставлення членів Товариства до найважливіших проблем минулого та сучасного їм життя свідчить, що їхні погляди були важливою віхою у розвитку української демократичної історичної науки.

Слід зауважити, що ідейні засади та історичні погляди членів Товариства мали свої особливості й відмінності. Зокрема, багато політичних та історичних питань кирило-мефодіївці розуміли по-різному. Од-

© Вовкун С. В., 2014